

## **Erdogan Yagiz gegn Tyrklandi**

**Dómur frá 6. mars 2007**

**Mál nr. 27473/02**

**3. gr. Bann við pyndingum**

**8. gr. Friðhelgi einkalífs og fjölskyldu**

***Vanvirðandi meðferð. Handjárnun á almannafæri.***

### **1. Málsatvik**

Kærandi, Erdogan Yagiz, er tyrkneskur ríkisborgari, fæddur árið 1954 og búsettur í Ístanbul. Á þeim tíma sem málsatvik urðu starfaði hann sem læknir fyrir öryggislögregluna í Ístanbul og hafði gert svo í 15 ár.

Í nóvember árið 1999 lagði kona fram kæru vegna meintra hótana tveggja manna og fullyrti að þeir nyttu verndar kæranda sem eins yfirmanns öryggislögreglunnar. Í byrjun febrúar árið 2000 var kærandi handtekinn af þremur lögreglumönnum á bílastæði við starfsstöð öryggislögreglunnar. Hann tjáði lögreglumönnum að hann væri læknir sem starfaði fyrir öryggislögregluna og að þeir hlýtu að hafa gert mistök. Jafnframt óskaði hann eftir því að vera ekki handjárnaður fyrir framan fjöldann allan af fólki. Hann var hins vegar handjárnaður og fluttur á lögreglustöð þar sem hann var settur í gæsluvarðhald. Samdægurs var hann fluttur á heimili sitt í handjárnunum sem og á vinnustað, þar sem leit í eigum hans fór fram. Kærandi var látinn laus þremur dögum síðar. Daginn eftir greindi sálfræðingur hann óvinnufæran í 20 daga vegna andlegs áfalls. Viku síðar var hann leystur frá störfum þar til rannsókn á máli hans vegna meintra tengsla hans við sakfellda afbrotamenn væri lokið. Þremur dögum síðar var honum sagt upp störfum í verksmiðju sem hann sinnti verkefnum fyrir. Ástæðurnar voru sagðar vera vanræksla á að sinna starfsfólki verksmiðjunnar sem og meðferð hans vegna geðrænna vandamála. Í byrjun mars árið 2000 var rannsókn á máli kæranda hætt. Í júlí sama ár hóf hann á ný störf fyrir öryggislögregluna. Vegna geðrænna vandamála sinna hóf hann hins vegar töku eftirlauna snemma en meðal þeirra vandamála var ofsóknarbrjálæði og alvarlegt þunglyndi. Frá þeim tíma hefur hann nokkrum sinnum verið lagður inn á geðdeild.

Í janúar árið 2001 lagði kærandi fram kæru gegn þeim lögreglumönnum sem að máli hans komu. Byggði hann á því að hann hefði verið handtekinn og niðurlægður að viðstaddri fjölskyldu sinni og starfsfólki lögreglunnar. Málaferlunum lauk án efnislegrar niðurstöðu í desember sama ár.

### **2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum**

#### ***Kæran***

Kærandi hélt því fram að með handjárnun á almannafæri hefði hann verið niðurlægður á þann hátt að honum væri ómögulegt að komast yfir það sálræna áfall. Bein afleiðing þessa væri að hann hefði misst starf sitt og þyrfti á stöðugri geðlæknisaðstoð að halda. Með þessu hefði því verið brotið í bága við rétt hans samkvæmt 3. og 8. gr. sáttmálans.

#### ***Niðurstaða***

Um 3. gr.: Dómstóllinn ítrekaði fyrri niðurstöður sínar þess efnis að handjárnun gæfi almennt ekki til kynna að brotið væri í bága við 3. gr. sáttmálans þegar slíkt tengdist lögmætri handtöku eða varðhaldi og fæli ekki í sér valdbeitingu eða afhjúpun fyrir framan almenning umfram það sem væri nauðsynlegt hverju sinni.

Dómstóllinn féllst á að handjárnun á almannafæri væri til þess fallin að draga úr sjálfsöryggi einstaklinga og valda geðrænum skaða. Ljóst væri af gögnum málsins að kærandi hefði þjáðst andlega vegna þeirrar meðferðar sem hann sætti. Með handjárnun fyrir framan almenning, á vinnustað sínum og fyrir framan fjölskyldu sína fannst honum hann vera niðurlægður og svívirtur, sérstaklega í tengslum við skyldur sínar. Andlegt ástand hans hlaut varanlegan skaða vegna þessa og honum hafði ekki tekist að komast yfir atvikið. Þá taldi dómstóllinn ljóst að kæranda þótti það sérstaklega niðurlægjandi að allt þetta gerðist á almannafæri.

Dómstóllinn benti einnig á að handjárnun var ekki nauðsynleg ráðstöfun sé litið til hegðunar kæranda og tók sérstaklega fram að málflutningur tyrkneskra yfirvalda gaf ekki neitt slíkt til kynna. Að mati dómstólsins var markmið handjárnunar að vekja hjá kæranda hræðslu, sálarkvöl og minnimáttarkennd sem til þess væri fallið að niðurlægja og lítillækka hann og mögulega brjóta hann niður andlega.

Einróma niðurstaða dómstólsins var að framangreind meðferð teldist vanvirðandi og sem slík bryti hún í bága við 3. gr. sáttmálans.

Um 8. gr.: Að mati dómstólsins var ekki ástæða til að fjalla um kvörtun kæranda í tengslum við meint brot á 8. gr. sáttmálans. Einn dómari skilaði séráliti hvað þetta varðaði.

Kæranda voru með vísan til 41. gr. sáttmálans dæmdar 2.000 evrur í miskabætur og 1.000 evrur vegna málskostnaðar.